

COMISIA
EUROPEANĂ

Bruxelles, 20.3.2020
COM(2020) 123 final

COMUNICARE A COMISIEI CĂTRE CONSILIU

privind activarea clauzei derogatorii generale din cadrul Pactului de stabilitate și de creștere

Pandemia de COVID-19 a generat un șoc economic major care are deja un impact negativ semnificativ în Uniunea Europeană. Consecințele asupra creșterii PIB-ului vor depinde atât de durata pandemiei, cât și de măsurile luate de autoritățile naționale și la nivel european pentru a-i încetini răspândirea, pentru a proteja capacitățile de producție și pentru a sprijini cererea agregată. În comunicarea sa din 13 martie 2020 privind răspunsul economic coordonat la pandemia de COVID-19, pe baza unei analize a scenariilor, Comisia a prezentat un scenariu economic care arată că PIB-ul real s-ar putea contracta în UE cu 1 % în 2020. Comunicarea a evidențiat că nu pot fi excluse scenarii mai nefavorabile, legate de un impact mai profund al pandemiei. Modul în care a evoluat între timp situația sugerează că astfel de scenarii negative au devenit probabile. În ipoteza prelungirii crizei sanitare până la începutul lunii iunie sau chiar mai mult, reducerea activității economice din 2020 ar putea fi comparabilă cu contracția din 2009, cel mai dificil an al crizei economice și financiare.

Statele membre au adoptat deja sau sunt pe cale de a adopta măsuri bugetare și măsuri suplimentare menite să extindă capacitatea sistemelor de sănătate și să ofere ajutor cetățenilor și sectoarelor deosebit de afectate. Totodată, sunt adoptate măsuri semnificative de sprijin sub formă de lichidități și alte garanții, deși acestea nu au un impact imediat asupra soldului bugetului general.

Comisia monitorizează atent aceste măsuri, care, împreună cu reducerea activității economice, vor contribui la creșterea substanțială a deficitelor bugetare. Comisia și Consiliul au clarificat deja că, pentru măsurile legate de pandemia de COVID-19, va fi aplicată flexibilitatea totală prevăzută în Pactul de stabilitate și de creștere. Mai precis, deoarece criza este un eveniment care se află în afara controlului guvernelor și are un impact major asupra finanțelor publice, se aplică dispoziția din Pactul de stabilitate și de creștere referitoare la evenimente neobișnuite. Aceasta înseamnă că impactul bugetar al măsurilor menționate anterior va fi exclus atunci când Comisia va evalua conformitatea cu Pactul de stabilitate și de creștere. Se va efectua o evaluare, inclusiv cu privire la sumele eligibile, pe baza datelor observate furnizate de statele membre.

Cu toate acestea, amploarea efortului bugetar necesar pentru a proteja cetățenii și întreprinderile europene de consecințele acestei crize și pentru a sprijini economia în urma pandemiei necesită utilizarea unei flexibilități mai mari în cadrul Pactului de stabilitate și de creștere.

UE trebuie să continue să reacționeze rapid, cu fermitate și în mod coordonat la această criză care evoluează rapid. În cursul videoconferinței cu membrii Consiliului European din 17 martie 2020, președinta Comisiei a anunțat activarea iminentă a așa-numitei clauze derogatorii generale. Clauza a fost introdusă în 2011 în cadrul pachetului privind guvernarea economică de reformare a Pactului de stabilitate și de creștere, care a desprins învățăminte în urma crizei economice și financiare. Mai exact, experiența acestei crize a evidențiat necesitatea existenței în cadrul normelor bugetare ale UE a unor dispoziții specifice care să permită abaterea temporară, coordonată și ordonată de la cerințele normale aplicate tuturor statelor membre, într-o situație de criză generalizată cauzată de o recesiune economică gravă a zonei euro sau a UE în ansamblu.

Clauza, prevăzută la articolul 5 alineatul (1), la articolul 6 alineatul (3), la articolul 9 alineatul (1) și la articolul 10 alineatul (3) din Regulamentul (CE) nr. 1466/97, precum și la articolul 3 alineatul (5) și la articolul 5 alineatul (2) din Regulamentul (CE) nr. 1467/97, facilitează coordonarea politicilor bugetare în perioade de recesiune economică gravă.

Clauza derogatorie generală permite statelor membre să ia măsurile bugetare necesare pentru a face față în mod corespunzător unor astfel de situații, în cadrul procedurilor preventive și corective ale Pactului de stabilitate și de creștere. Mai precis, pentru componenta preventivă, articolul 5 alineatul (1) și articolul 9 alineatul (1) din Regulamentul (CE) nr. 1466/97 prevăd că *„în perioade de recesiune economică gravă în zona euro sau în Uniune în ansamblu, statele membre pot fi autorizate să devieze temporar de la traiectoria de ajustare în vederea atingerii obiectivului bugetar pe termen mediu, cu condiția ca acest lucru să nu pună în pericol sustenabilitatea bugetară pe termen mediu”*. În ceea ce privește componenta corectivă, articolul 3 alineatul (5) și articolul 5 alineatul (2) prevăd că, în cazul unei recesiuni economice grave în zona euro sau în Uniune în ansamblu, Consiliul poate de asemenea decide, pe baza unei recomandări a Comisiei, să adopte o traiectorie bugetară revizuită.

Viitoarea evaluare a programelor de stabilitate și de convergență ale statelor membre, previziunile din primăvară și propunerile ulterioare ale Comisiei de recomandări ale Consiliului specifice fiecărei țări vor oferi ocazii de a asigura coordonarea necesară și de a formula indicații în vederea obținerii unei orientări bugetare adecvate și favorabile la nivel național și la nivel agregat.

Pe baza considerațiilor de mai sus și având în vedere recesiunea economică gravă preconizată, Comisia consideră că sunt îndeplinite condițiile pentru activarea clauzei derogatorii generale, pentru prima dată de la introducerea sa în 2011, și solicită Consiliului să aprobe această concluzie pentru a oferi claritate statelor membre.

Clauza derogatorie generală nu suspendă procedurile Pactului de stabilitate și de creștere. Ea va permite Comisiei și Consiliului să ia măsurile necesare de coordonare a politicilor în cadrul pactului, abătându-se însă de la cerințele bugetare care s-ar aplica în mod normal.